

Briuselis, 2026 m. gegužės 5 d.
(OR. en)

8756/26

AGRI 329
ENV 433

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Trąšų prieinamumas ir įperkamumas ES. Parama ūkininkams ir atsparių maisto sistemų skatinimas – Pasikeitimas nuomonėmis

Rengiantis 2026 m. gegužės 26 d. Tarybos (žemės ūkis ir žuvininkystė) posėdžiui, delegacijoms priėdė pateikiamas informacinis dokumentas pirmiau nurodyta tema.

Trąšų prieinamumas ir įperkamumas ES. Parama ūkininkams ir atsparių maisto sistemų skatinimas

Po COVID-19 pandemijos, energetikos krizės ir Rusijos invazijos į Ukrainą, 2022 m. lapkričio mėn. Komisija priėmė komunikatą „Trąšų pakankamumo ir įperkamumo užtikrinimas“¹. Komunikate pristatytos kelios priemonės, kuriomis siekiama įvairinti ES importuojamų trąšų šaltinius, remti trąšų gamybą ES, sudaryti palankesnes sąlygas alternatyvų cheminėms trąšoms gamybai bei naudojimui ir skatinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą trąšų gamyboje. 2022 m. lapkričio mėn. AGRIFISH tarybos posėdyje delegacijos iš esmės palankiai įvertino komunikatą, kartu paragindamos Komisiją išnagrinėti tolesnių veiksmų ir iniciatyvų šiuo klausimu galimybes.

Dabartinė padėtis Artimuosiuose Rytuose dar labiau padidino būtinybę kuo skubiau reaguoti į iššūkius, kylančius dėl ES energetinės priklausomybės ir nuolatinių pasaulinių tiekimo grandinių sutrikimų, kurie daro didelį spaudimą ES maisto gamybai, gamybos sąnaudoms, ūkininkų pajamoms ir maisto kainoms visoje Sąjungoje. Neseniai paskelbtame Komisijos komunikate „Energetikos sąjungos iniciatyva „AccelerateEU“. Veiksmų spartinimas siekiant įperkamos ir saugios energijos“² pabrėžiama, kad būtina neatidėliojant intensyvinti veiksmus, kuriais bus padidintas savarankiškumas ir švarios energijos gamyba ES ir sumažinta priklausomybė nuo išorės neatsinaujinančiųjų energijos išteklių. Energijos kaina kyla, ir dėl brangiai kainuojančios ES trąšų pramonės priklausomybės nuo energijos vartojimo ES cheminių trąšų gamybos pajėgumai yra ribojami. Be to, importuojamoms trąšoms poveikį daro dabartinės didelės kainos ir tiekimo grandinės sutrikimai, dėl kurių sąnaudos didėja, o tai dar labiau pablogina padėtį. Dabartinė padėtis rodo, kad trąšų rinkos tebėra pažeidžiamos.

¹ Dok. ST 14613/1/22 REV 1.

² Dok. ST 8482/26 + ADD 1.

Šiame kontekste trąšų prieinamumo ir įperkamumo klausimai vėl įtraukti į žemės ūkio politikos darbotvarkę. Atsižvelgiant į būsimą komunikatą dėl trąšų veiksmų plano, tampa vis svarbiau daryti pažangą įgyvendinant trumpalaikes, vidutinės trukmės ir ilgalaikes priemones, kuriomis būtų siekiama didinti ES strateginį savarankiškumą trąšų naudojimo srityje. Tokiomis priemonėmis turėtų būti siekiama remti ūkininkus, skatinti atsparias maisto sistemas ir užtikrinti maisto įperkamumą vartotojams. Šiame kontekste pirmininkaujanti valstybė narė prašo ministrų apsvarstyti šiuos klausimus:

- ar 2022 m. komunikate „Trąšų pakankamumo ir įperkamumo užtikrinimas“ rekomenduotos priemonės išlieka aktualios? Kokių papildomų ar alternatyvių priemonių, jūsų nuomone, reikia imtis siekiant reaguoti į trumpalaikius, vidutinės trukmės ir ilgalaikius iššūkius esant dabartiniams geopolitiniams ir vietos apribojimams?
- atsižvelgdami į papildomus iššūkius, susijusius su trąšų gamyba, naudojimu ir tiekimu ES, kaip galime užtikrinti ES žemės ūkio sektoriaus ir maisto sistemų atsparumą ir konkurencingumą?